

nost, že před odevzdáním pozůstalosti vydány budou dědici, byť i se svolením soudu pozůstalostního, další částky kmenového jmění pozůstalostního, po případě i veškeré cenné papíry u jmenované banky uložené, nebude-li k zajištění pohledávky Xovy učiněno přiměřené opatření, zvláště když soud pozůstalostní není povinen, aby se o zabezpečení osob, jimž přísluší nárok na pozůstalost, staral větší měrou, než zákonem jest předepsáno nebo jimi samými žádáno. S tohoto hlediska bylo by přípustiti oddělení jmění pozůstalostního ve smyslu § 812. obč. z. i tehdy, kdyby již u soudu bylo složeno.

Vzhledem k tomu, co vyloženo, jakož i k tomu, že ze spisů nikterak nevysvítá a stěžovateli ani tvrzeno není, že by jejich vlastní jmění poskytovalo naprostě jistoty pro pohledávku 35.711 K, nelze tvrditi, že i bez žádané separace jakékoli nebezpečí pro pohledávku navrhovatelovu bylo vyloučeno a návrh byl nadobro bezdůvodným. Neprávem tedy soud stolice prvé zamítl žádané opatření s poukazem na to, že pozůstalostní jmění jest fakticky od jmění dědicova odděleno, když právo věřiteli v § 812. obč. z. propůjčené, pouhým faktickým oddělením není vyčerpáno. Usnesení soudu rekursního, jenž zrušiv usnesení první, nařídil provéstí nabídnuté důkazy k osvědčení přihlášené pohledávky a po té nově o návrhu na separaci rozhodnouti, jest odůvodněno, takže dovolacímu rekursu dědicem podanému nebylo lze přiznati úspěchu.

Dr. Kasper.

Právní povaha úpisu válečné půjčky, spojeného s uzavřením smlouvy pojišťovací a lombardem upsaných poukázek válečné půjčky. (Rozhodnutí nevyššího soudu ze dne 11. května 1920 R I 178/20).

Žalovaný B upsal u spořitelny A, prostřednictvím záložny okresní 200.000 K na VIII. válečnou půjčku s tím ujednáním, že ku krytí této dá spořitelně mimo pokladniční poukázky VIII. válečné půjčky, jež právě upsal, dalších 20.000 K starší válečné půjčky a pojišťku na dožití ve výši 20.000 K dle současně u pojišťovací společnosti »Fönix« uzavřené smlouvy pojišťovací, při čemž spořitelna zavázala se, požadovati od něho z příjateého lombardu do 1. června 1922 jen 5% úroky a odtud dále až do 1. března 1924, ku kterému dni měla proň poukázky VIII. válečné půjčky vypověděti a z výtěžku jich se zaplatiti, tolik, kolik na ten čas žádati bude rakousko-uherská banka z lombardu válečných půjček, takže by spořitelna dle toho ze zpeněžených kuponů starší válečné půjčky a nově upsaných poukázek osmí válečné půjčky nejen platila premie z pojišťky, ale i svůj úrokový požadavek vyrovnávala a žalovaný po honorování upsaných pokladničních poukázek ničeho nedoplácel. Takto smluvený úpis stal se před státním převratem v červenci 1918. Když pak po státním převratu v listopadu 1918 zaslala žalovanému spořitelna list depositní z 31. července 1918, vyškrtl z něho žalovaný závazek osobního ručení veškerým svým jměním, stvrzuje v něm jen záplátku 190.083 K 33 h a shora uvedené podmínky úrokování a krytí.

Poněvadž žalovaný odíral spořitelně, která příkaz jím jí daný splnila, uznati osobní svůj závazek, podala tato naň 27. února 1919 žalobu zjišťovací, v níž domáhá se soudního výroku, že oproti ní žalovaný z úpisu VIII. válečné půjčky ze dne 19. července 1918 na 200.000 K znějícího ručí jí za lombardní záplátku v obnosu 190.083 K 33 h, osobně veškerým svým jměním.

Žalovaný mimo formální námitku nepřipustnosti zjišťovací žaloby, jež pro svou bezvýznamnost se zde pomíjí, namítal věcně, že smlouva pro nedostatek shodlé vůle stran jest neplatná a že také obě strany předpokládaly jen omezené ručení na danou zástavu, jelikož bylo přislíbováno a žalovaným také za takového předpokladu jen přijato, že ničeho dopláceti nebude.

Všechny stolice uznaly podle prosby žalobní důvody soudu prvního (kr. soud Litoměřice):

Podle výpovědi svědka R. a svědka D., s nimiž žalovaný ohledně úpisu válečné půjčky sporné jednal, zjištěno, že R. žalovanému dle prospektu a zjednaných k němu informací výnosnost úpisu válečné půjčky právě vyložené (osmí) vyložil a jemu doporučil, aby zmíněnou válečnou půjčku ve spojení s životním pojištěním upsal, při čemž ze jemu i svědku D., který mu upisovací listinu k vyplnění předložil, žalovaný dne 19. července 1918 řekl, že je o věci dobře poučen z přednášky, kterou nedávno slyšel, že pokládá věc rozhodně za dobrou, neboť ztratí-li válečná půjčka cenu, ztratí cenu také všechny

ostatní věci, načež ze mu svědek D. výslovně prohlásil, když se žalovaný rozhodl upsat na půjčku válečnou právě vyloženou 200.000 K, »Upisujete 200.000 K válečné půjčky, a dáte do depa jako krytí mimo upsané pokladniční poukázky ještě 20.000 K staré válečné půjčky a životní pojišťku na 20.000 K rovněž ve válečné půjčce splatných, z výtěžků úrokových zaplatí se nejen úrok lombardní ale i dospívající premie z pojišťky na život, ba zbyde snad ještě něco i na amortisaci. Na to teprv že žalovaný formulář upisovací listiny sám vyplnil, výši úroků z lombardu připsal a s podmínkami úpisu souhlas výslovně projevil, listinu podepsal. O osobním ručení nebylo při tomto jednání sice řeči, avšak že také nebylo řečeno, že žalovaný vůbec žádného rizika nepřijímá, nýbrž řekl se jen, že mimo deponované hodnoty nebude třeba připláceti, jelikož i premie z pojišťky budou kryty.

Z tohoto zjištění plyne, že žalovaný neuzavřel jediné smlouvu o pojištění, nýbrž že upsal i na osmou válečnou půjčku 200.000 K, že obě to bylo předmětem smlouvy, zvláště že jím byl i úpis válečné půjčky, která měla tvořiti fond, z něhož placeny budou premie. Věděl tedy žalovaný zcela dobře, že uzavírá se spojitelnou na opatření válečné půjčky záplátku ve výši 190.083 K 33 h, jak to z výkladu, jež dobře pochopil, vyplývalo a proto také v listu depositním jemu dodatně k podpisu zasláném záplátku ve zmíněné výši potvrdil, jen osobní ručení vyškrtl. O nějakém nedostatku souhlasné vůle nemůže tu býti tedy řeči. Žalobkyně nabídku žalovaného, jak byla v upisovací listině obsažena, přijala a opatřivši dále úpis, přijala cenné papíry v zástavu. Žádný omyl na straně žalovaného se také nesběhl, neboť že by R. a D., u nichž úpis se stal, byli žalovaného ujišťovali o tom, že osobně neručí, nýbrž že ručení jen na papíry dané do zástavy bude omezeno, nebylo zjištěno.

Druhá stolice (vrch. zemský soud v Praze) rozsudek první potvrdila.

Dovolání zůstalo bez úspěchu. Důvody: Nemůže býti žádně pochybnosti, že žalovaný se žalující firmou, upisuje její prostřednictvím 200.000 K na 8. válečnou půjčku, uzavřel zároveň smlouvu o záplátku ve výši 190.083 K 33 h na opatření úpisů této válečné půjčky do naznačené výše potřebné, při čemž současně dal jí za tuto záplátku, z které směla dle přesně určité úmluvy žalobkyně do 1. června 1922 jen 5% úroky a odtud do 1. března 1924, ku kterému dni měly se poukázky 8. válečné půjčky vypověděti a z výtěžku jich uzavřená záplátka zaplatiti, tolik na úrocích od něho požadovati, kolik v ten čas žádati bude rakousko-uherská banka z lombardu válečných půjček, do zástavy dluhopisy starších válečných půjček za 20.000 K, dále pojišťku současně uzavřenou na 20.000 K, splatných pojišťovnou Fönix při dožití rovněž ve válečných půjčkách a konečně ony z uzavřené právě záplátky opatřené poukázky osmí válečné půjčky.

Vždyt jeho přihláška k úpisu ze dne 19. července 1918, za pravou uznaná, kterou žalobkyně přijala a doznaně vyřídila, jiného výkladu nedopouští, jak již zcela správně odvolací soud vyvodil. O osobním ručení dlužníka záplátku uzavírajícího, nemůže s ohledem na ustanovení § 983. obč. z. býti pochybnosti. Ze dlužník, uzavíraje tuto úmluvu, počítal s tím, že až dospěje čas, kdy bude záplátku vyrovnati z vyplacených pokladničních poukázek osmí válečné půjčky, které dle poukazu jeho o návrhu smlouvy daného bylo dne 1. září 1923 k 1. března 1924 vypověděti, nebude sám hotově ničeho dopláceti, nýbrž že tyto poukázky plně budou honorovány a že z výtěžku takto získaného záplátka se doplatí a on mimo uvolněné zástavy ještě snad dobere, bylo toliko motivem, proč smlouvu uzavřel. Tento motiv musí ale vedle § 901. obč. z. zůstatí na smlouvu beze vlivu, když výslovně nebylo ujednáno, že se osobní závazek vylučuje a žalobkyně, kteráž mu valutu záplátky vyplatila tím, že opatřila proň a podržela k jeho poukazu hned v zástavě ruční za poskytnutou záplátku poukázky osmí válečné půjčky ve výši 200.000 K, na tuto a další zástavy současně dané má zůstatí omezena: Marně popírá žalovaný úmysl uzavřítí záplátku a poukazuje na to, že v depositním listu vyloučil osobní ručení. Smlouva byla přece uzavřena přijetím jeho nabídky z 19. července 1918, kdy o státním převratu nebylo ani tušení. Ze po nastalé změně ve státoprávních poměrech, až v listopadu 1918, jak doznal výslovně, odepřel osobní ručení, nemůže přivoditi změnu původní smlouvy, poněvadž od ní jednostranně ustoupiti nemohl a z projevu toho také nikterak usuzovati se nedá, že by tento úmysl

byl měl hned původně při uzavírání smlouvy v červenci 1918, když zjištěno, že o vyloučení osobní závaznosti za zápisu věc nebylo.

Správně vyvodil také odvolací soud, že valuta žalobkyni byla žalovanému vyplacena tím, že opatřena proň upsána jím suma osmí válečné půjčky a že odevzdání stalo se vedle § 428. obč. z. prohlášením, jelikož odevzdání poukázek žalovanému a přijetí jich zpět do ruční zástavy odpadlo, když žalobkyně depositním listem jí podepsaným, tudíž prokazatelným způsobem projevila, že opatřené poukázky drží nyní jménem žalovaného jako vlastníka v základě jím zřízené jí zástavy. Právě s ohledem na to, že odevzdání tímto způsobem se stalo, nemůže tu být ani řeči, že by dle § 1049 obč. z. zhoršení stavu věci šlo na účet žalující strany, ani k tomu nehledě, že zhoršení, jaké paragraf právě dovolaný na mysl má, ani nenastalo. Opatřené pokladniční poukázky zůstaly jimi právě tak, jako byly původně, jejich nominální hodnota se nezměnila, třeba hodnota kursovni (cena) poklesla. Žalobkyně měla žalovanému opatřit a odevzdati úpisy osmí válečné půjčky, ty také opatřila a pro žalovaného drží, majíc je v zástavě dle smlouvy s ním uzavřené. Nestačí-li podle nynějšího kursu jejich cena na vyrovnání žalovanému k jeho žádosti na zakoupení jich poskytnuté zápisu, nemůže z toho žalovaný nikterak odvozovat, že za poskytnutou zápisu neručí osobně, nýbrž jen zástava samotná, když nic takového se žalobkyní ujednáno nebylo.

Ostatně ať jest právní jednání mezi spornými stranami upsáním válečné půjčky uzavřené jakékoli povahy, ať jest tu smlouva mandátní nebo komissionárská, v každém případě nese žalovaný nebezpečí sám, isa povinen nahraditi, co ten, jenž jeho příkaz vyplnil, zaň vynaložil.

Není tu tedy nikterak nesprávného právního posouzení věci, naopak výrok naříkaný odpovídá stavu věci i zákonu.

Dr. Kasper.

ZE DNE.

Prisuzování za úkony soudního komisařství. Docházejí nás stále četnější stížnosti do prisuzování odměn za úkony soudního komisařství. Většina jich týká se prisuzování za projednání pozůstalosti při jmění přes 50.000 Kč, při nichž soudy prisuzují poměrně méně, nežli by připadlo dle tarifu, dále vzestupně. Mnoho kolegů stěžuje si však také do toho, že při pozůstatostech pod 50.000 Kč nepřisuzují soudy za jednotlivé úkony další (práce přípravné, úmrtní zápisy atd.), ano dokonce ani poplatky manipulační a hotové výlohy. V jednom případě stěžuje si kolega dokonce i proto, že nepřikl soud ničeho ani za zvláštní inventuru, již nebylo lze spojit s projednáním. Podáváme na jiném místě rozhodnutí zemského soudu v Opavě, jenž plně dal za pravdu kolegovi a správně posoudil znění tarifu.

Máme za to, že nesprávné prisuzování, zejména pokud se týká přípravných prací, poplatků manipulačních a plati za jednotlivé úkony, dlužno přičísti na vrub neznalosti vládního nařízení se strany dotyčného soudece, který asi četl pouze sazební položky a nikoli nařízení samo, neboť v § 4. a 6. nařízení nemůže být již jasněji vytčeno, že dlužno prisuzovati i práce přípravné a poplatky manipulační. Nepřisuzují-li soudcové ani hotových výloh, pak jest to zjev, na kterém dlužno se pozastaviti. Prisuzování takové nasvědčuje ne již nepochopení zákona, nýbrž nezáživost vůči dotyčnému notáři.

Prosíme pány kolegy, aby nám oznamovali veškeré takové případy, abychom mohli zakročiti na místech vyšších. Jest potěšitelno, že případů takových jest poskrovnu i doufáme, že akce, kterou jsme podnikli na ochranu našich kolegů, nemine se účinkem.

Reforma občanského práva. Dne 15. listopadu t. r. konána u ministerstva spravedlnosti plenární schůze všech pracovníků a usneseno jednohlasně doporučení zachování marginální rubriky jakož i převzítí, pokud možno, dvorské dekrety, novelly a jiné speciální zákony do nového zákona. Dále vysloveno přání, aby vyzvání byli všichni praktičtí právníci, aby podali jakékoliv náměty a návrhy praktického života jednotlivým referentům, po případě zástupcům svého ústavu, aby k nim mohlo být přihlíženo. Návrhy ty musí být do 1. února 1921 zpracovány a proto žádáme snažně všechny pány kolegy,

aby jakékoliv náměty ze své praxe civilní, zaslali neprodleně na redakci našeho časopisu, která je zašle dále dotyčným referentům. Poněvadž nyní budou jednotlivé komise častěji zasedati, usneseno dále, aby pro každého přisědicího ustanoven byl náhradník, který bude rovněž volán ku komisielnímu jednání. Náhradníky těmi jmenování notáři M. Schäfer pro právo dědické, Dr. Svoboda pro všeobecnou část, Dr. Zmek pro právo rodinné a manželské. Na místě resignovavšího Dra Kreimla ustanoven přisědicím pro právo oblihační Dr. Frenzl a náhradníkem jeho Dr. Král.

Poplatky za soudní legalisace. Ku vyzvání pod tímto záhlavím v minulém čísle uveřejněnému, žádáme všechny pp. kolegy opětně za sdělení, kolik soudních legalisací bylo v roce 1919 u soudů jejich sídla provedeno. — Zprávy, jež nás dosud došly nepostačují ještě k náležitěmu odůvodnění návrhu, jež ministerstvu spravedlnosti předložiti míníme.

Notáři přísluší při projednání pozůstalosti odměna nejen za projednání, nýbrž i za zvláštní úkony a manipulační poplatky.

Zemský soud v Opavě co soud rekursní, vyhověl rozhodnutím ze dne 19. října 1920 stížnosti notáře do usnesení okres. soudu v O. ze dne 4. září 1920, č. j. A V 410/20-2, do přisouzení útrat za projednání pozůstalosti, přiřknuté ve výši 112 K o 31 Kč 30 h, tedy na 143 Kč 60 h se zvyšují z těchto důvodů:

Dle § 5. nařízení ze dne 30. ledna 1920, č. 69 Sb. z. a nař. o sazbách notářských, nahradí se hotové výdaje (kolky, poštovné a pod.) zvláště. Oproti jasnému znění tohoto článku nebyly rekurentovi, jim skutečně vynaložené kolky a poštovné přiřknuty.

Bylo tudíž rekurentovi tyto hotové výdaje přiřknouti.

Dle odst. C, pol. 10 a notářského tarifu mají být jina jednoduchá vyjádření účastníků, pokud se nestaly při roku nařízeném ku projednání pozůstalosti příslušnou sazbou odměněny. Oproti tomuto jasnému znění notářského tarifu nebylo rekurentovi prvním soudcem za jednání s Aloisii Juchelkovou, jež bylo, jak z protokolu s ní sepsaného zřejmo, ku vysvětlení příbuzenského poměru a ku zjištění přesných adres zákonitých dědiců nutným, ničeho přiřknuto.

Bylo tedy rekurentovi za toto jednání dle odstavce C 10a notářského tarifu příslušnou odměnu přiřknouti.

Konečně nebyla rekurentovi žádná odměna za manipulační práce, které předcházely projednání pozůstalosti samo, a které byly nutné během něho a i po něm, jako zápis příkazu ku projednání pozůstalosti za předvolání účastníků atd., přiřknuta. Jak z ustanovení útrat zřejmo, zahrnul prvý soudece tyto práce pod pojem v odstavci C 10d notářského tarifu uvedený »za jednoduché projednání pozůstalosti«. Avšak tento názor prvního soudece jest mylným. Notářský tarif tvoří celek, z něhož nelze jako samostatnou část vyjmáti sazby v odstavci C uvedené a úkony jimi tam odměněné. Tarif tento nikde nestanoví, že manipulační práce zahrnouti dlužno pod oddíl C tarifu, že by tedy práce ty měly být zahrnuty v pojem »projednání pozůstalosti«.

Již z toho, že notářský tarif v oddělení C pod. odst. a, b, rozlišuje práce předcházející projednání pozůstalosti, aniž by práce ty taxativně vypočítal, jest nutno souditi, že i jiné práce, třeba nejsou uvedené v odstavci C tarifu, nutno odměniti zvláště podle ostatních jeho sazeb.

Tomu nasvědčuje též ustanovení § 6. cit. nařízení, dle něhož poplatky manipulační nahraditi jest notáři při všech úkonech. Konečně dlužno poukázati na ustanovení § 9. cit. nařízení, z něhož zřejmo, že projednání pozůstalosti může se skládati z několika samostatných úkonů, vyžadujících zvláštní odměny, a že sazba C d jen pro jednoduché projednání pozůstalosti samé stanovena byla, pročež v odměnu pro vyjednání pozůstalosti stanovenou nelze jiných vykonaných prací zahrnovati, nýbrž jest nutno tyto odměniti zvláště.

Bylo tudíž rekurentovi dle notářského tarifu na dalších útratách přiřknouti: za zápis k příkazu ku projednání pozůstalosti 50 h, za předvolání Aloisie Juchelkové 2 K 60 h, za jednání s ní a sepsání protokolu o tom 10 K, za psaní protokolu tohoto a za kolek k němu 3 K, za předvolání Amny Stenclové kosp. listkem 1 K 40 h, za zápis adres dědiců jí sdělených 2 K, za nařízení státní k projednání pozůstalosti a 5 obelání 11 K, za zápis ustanovených útrat 50 h a za čeručné poště z usnesení a pošt. poukázky 80 h, celkem tedy 31 K 80 h.